

A BÉLTISZTÍTÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

— SZEGED. —

Postafiók 125. szám.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Szakcikkeket honorálunk.

== == Megjelen == ==
minden hónap 5-én és 20-án.

Előfizetési ára:

 $\frac{1}{2}$ évre 6 korona $\frac{1}{2}$ évre 3 korona

Hirdetés megállapodás szerint.

Meghívó.

Tisztelettel meghívjuk a kartársakat az
1911. évi január hó 29-én, Szegeden tartandó

előértekezletre

és kérjük mindazokat, akik azon részt venni
óhajtanak, hogy azt velünk közölni szivesked-
jenek; a résztvevők külön meghívót fognak
kapni, hol az értekezlet helye és pontos ideje
is fel lesz tüntetve.

Az előkészítő-bizottság.

Tárgysorozat:

1. Az országos szövetség ügye.
2. Az országos szövetség előkészítő-bizott-
sága tagjainak megválasztása.
3. A nyugdíj- és rokkant-ügy.
4. A nyugdíj- és rokkant-ügy előkészítő-
bizottsága tagjainak megválasztása.
5. A segéd-ügy megvitatása.
6. Indítványok.

A Béltisztító.

1910. szeptember hónapban a béltisztítók
munkájuk közepette vették kézhez „A Béltisztító”
első példányát. Bámultak, örültek és lelkesedtek,
mikor elolvasták lapunk első számát és mint
egy test, egy lélek, csatlakoztak mellénk.

Rövid 3 hónap mult el csak azóta és 3
hónap alatt egy dicsőséges napoleoni hadjáratot
tett meg tollunk és azt mondhatjuk, hogy lapunk
ma ott diszeleg minden béltisztító asztalán.

Meghazudtoltuk a statisztikát, mely a ma-
gyarországi béltisztítók számát 300-ra becsülte,
mert eddig lapunknak 471 — mondd négyszáz-
hetvenegy — előfizetési olvasója van. Oly
eredmény ez, melyet lap felmutatni nem képes.

És minek köszönhetjük ezt? Első sorban
annak, hogy a béltisztítók átértékelték, hogy ennek
a lapnak a működésében és támogatásában fek-

szik a jobb jövő, melyet ön maguktól várhat-
nak csak. Átérezték cikkeink meleg igazát és
mozgalmunk nagyságát, melynek embriója a mi
tollunk melegében fejlődött.

Átérezték, hogy az a mozgalom, melyet mi
indítottunk és melynek az a célja, hogy egy
országos szövetség kebelében egymást támo-
gatva és káröltve dolgozva, közös érdekeinket
közös munkálkodással védjük meg, az egyedüli
út, hogy magunk, gyermekeink és az eljövendő
kartársak — utódaink — jövőjét megalapoz-
hassuk. Mert csak az erő képes felvenni a har-
cot az ellenerővel és erő csak ott van, ahol
egyetértés, az egyetértés pedig ott kezdődik,
ahol az érdekek közösek és a közös érdekek
kis erejüket összegyűjtik, egymás mellé teszik.

A gyenge folyó vize is, ha összegyűjtve
megy további útjára, megindítja a malmot, de
megindítja a hatalmas turbinát és sok száz ló-
erős gépet is. A folyó gyenge vízfolyása még
a parthoz tapadt falevelet sem képes helyéből
elmosni.

Ennek köszönhetjük, hogy három hónap
alatt évtizedek renyheségét vittük előbbre. És
mi lett ennek legelső következménye? Az, hogy
lapunkat megnagyobbítottuk.

„A Béltisztító” január 1-től már havonta
kétszer fog megjelenni és pedig minden hónap
5-én és 20-án. Ennek ellenében az előfizetési
ár csak annyiban emelkedett, hogy

egy évre . . . 6 korona

fél évre . . . 3 „

lett.

Azonban lapunk beltartalma is gazdagabb
lesz. Neves tollú írók állottak mellénk, kik je-
lentős cikkekkel fogják lapunkat gazdagítani.

„Az Otthon” melléklet is megnagyobbodott
és annak tárcarovatában egy jó tollú munka-
társunk a régi beles-világ történetéből fog talpra-
esett, érdekes, de igaz eseteket elmondani. —
Lesz a leírt történetekben oly egyénekről is
szó, akik még életben vannak, de azért nevü-
ket az író ki fogja írni, azokat pedig kérjük,
hogy viselt dolgaik leírását ne vegyék rossz
néven, mert ezzel csak megörökítjük mulatsá-
gos tetteiket. T. olvasóinkat is kérjük, hogy
küldjenek a szerkesztőségnek ilyen történetecs-
kéket, hogy azok is belekerüljenek a régi beles-

világ meséibe, melyek később könyvalakban is összegyűjtve meg fognak jelenni.

Másrészt pedig kérjük a t. kartársakat, hogy lapunk egyes példányait őrizték meg, mert folytatásos közleményeink mindenkor hasznukra lehetnek.

Az előfizetési díj különbözetét nem kell a régi előfizetőknek megküldeni, hanem az előfizetésük annál hamarabb fog lejárni.

Itélkezzünk sorsunk felett.

Irta: Bényei János Szolnok.

Ha az egész ország béltisztítóit megkérdeznénk, egy sem akadna, aki helyzetével meg volna elégedve.

Általánosságban véve ugyan megvan minden néprétegben az elégedetlenség bizonyos foka, hisz elégedetlenek maguk a mágnások is a millióik felett. De ugyan mit szóljunk mi béltisztítók, mikor látjuk, hogy még a legkisebb házicselédeknek is megvan a maguk szerveztük, amely védi őket és ma már oly időket élünk, amikor mindent rendelet, paragrafus és szövetkezeti alapszabály ír elő; ezek mellett, akik saját erejükben is meggyőződve, lépést nem tartanak a korrallal, a legsúlyosabb a helyzetük.

Idősebb kartársaink, akik 30 és 40 éve folytatják iparukat, szinte a véletlenségnek köszönhetik a lefolyt pályájukat, az idő alatt örökösen függő helyzetben voltak, nem mertek még különösebb vállalatokba sem fogni, mert hiszen el kellett titkolni még a legutolsó fillérüket is, de ha ezt egyik vagy másik mégis megkockáztatta, mindjárt lettek nyílt ellenségei, meg elégedetlenséggel voltak leginkább a mészárosok, akik azt is irigyelték, ha a béltisztítónak egy gombbal több volt a kabátján. A mészáros mesterségnek a béltisztító ipar a gyakorlatban mintegy alárendelt tényezője szerepelt, nem úgy, mint a bőr, faggyú, stb., amely mint mellékipara volt a mészároságnak és kellő tiszteletben részesült.

Függetleneknek még ma sem mondhatjuk magunkat, a meglegedésnek a hangját sem adhatjuk addig, míg magunkat a jövőre biztosítva nem látjuk. Le kell rombolnunk ama régi rendszert, mikor ezer és ezer esetben megszállt hűségünkkel egy hajítani való fát sem nyerhettünk, fel kellett áldoznunk testi épségünket a mások boldogulására, ami az egyedüli kincsünk volt, mert ha munkaképtelen lett egy béltisztító, könyörtelenül elbántak vele; van pedig elég szomorú példa, hiszen a béltisztítók 50 százaléka nyomorék és 50 éven felül teljesen munkaképtelen és ugyan kérdelem én, van-e egy mészáros vagy egy bélkereskedő, aki ezekről gondoskodik?

Magunknak kell tehát ezekkel szembeszállnunk és pedig kivétel nélkül; nem kell tekinteni, hogy ez idősebb vagy fiatalabb, avagy segédmunkás. Hatalmas támogatást kell a segéd-

munkásnak is szervezetünkben kifejteni, mert ezzel nyerhetjük meg a jövő örömeit s viszont méltó támogatást kell adni nekünk. Önállóknak is, a segédmunkásoknak is fel kell állítani az egyenlőség mértékét, szervezetünkben képviselve kell lenni a segédmunkásoknak is, együtt kell ítéletet hoznunk és együtt kell azt végrehajtani támadóink ellen.

Legyünk ez esetben elfogulatlan bírák, magunk és családunk jövője felett kell ítéletet mondanunk. Iparunk, amelyért többször életünket kockáztattuk, ma azt kívánja tőlünk, hogy ne legyünk elhagyatva, elszigetelve és távol közös érdekeinktől is megakadályozva; most egy nap meghozza azt, amit az elmúlt évszázadnak a fele nem teremthetett meg számunkra.

Azok a t. kartársak is, akik ezideig csak csendes szemlélői voltak törekvéseinknek, álljanak sorainkba és semmi hangzatos ellentmondás ne törje ki belőle a szervezés eszméjét, habár több oldalról kötve van is, ami talán késeltette nemes elhatározásában. Nem akarunk mi a szervezettel kerekeket törni, de inkább azon akarunk járni és az, aki eddig ellenségünk volt, talán a szövetkezés által barátunkká lesz, de ha egy barátunk fog ellenünk törni, ellenségünknek fogjuk tekinteni és mint olyant fogjuk elítélni.

Erős akaratunk leend egy erős láncz, amely egybe fogja kötni azt a kévét, amelynek kalásza a béltisztítók független kenyérkeresetét szolgáltatják.

Béltisztító segédmunkások!

Mint e még fiatal lapban olvassuk, látjuk, hogy az eddig elszigetelten, egymástól távol, az egész ország minden zege-zugában élő béltisztítók oly mozgalmat indítottak, amely szorosan egymáshoz kapcsolja a tulnyomó részét egymást személyesen, vagy talán még hírből sem ismerő kartársakat, belátva azt, hogy egy-egy személy egymagában nem haladhat előre a boldogulás útján, hanem csakis úgy segíthetnek az általános, valamennyiüket érintő sérelmükön, ha a szélrózsa minden irányából egy zászló-alá tömörülve, mint egy test, egy lélek, haladnak előre a kitűzött cél felé, melyet feltétlenül babér fog koszoruzni.

Ezzel a mozgalommal kapcsolatosan találhatjuk mi segédmunkások is a legközelebbi és legbiztosabb utat arra, hogy mi is a béltisztító mesterekkel karöltve, egy uton haladva, a boldogulás útjára térjünk.

Tudniillik a mi szakmánk, sajnos, nem olyan, mint bármelyik más szakma, ahol minden egyes munkás remélheti, hogy önálló iparos lehet, mert a mi iparunk nagyon korlátolt számban üzhető önállóan és így csakis az lehet a reményünk, hogy addig dolgozunk másoknak, amíg csak erőnk el nem fogy. És ha erőnk már elfogyott, mehetünk, amerre látunk, holott mi

nem is egy egyénnek adjuk oda az erőnket, mint bármely más szakma munkásai, hanem előbb a mitőlünk távol álló elemeknek, u. m. mészárosnak, szappanosnak, bőrösnek és csak utoljára jön a tulajdonképeni munkaadónknak a munkája, de mindezek közül egy sem törődik azzal, ha eljön az idő, hogy az a munkás, aki egy egész embercsoportnak jóléteért a tehetséges éveit ledolgozta és ereje elfogyott, hogy ezután majd mi lesz vele.

Eppen azért nincsen számunkra se más út, mint lépést tartani a béltisztító mesterekkel, egy szövetségbe csoportosulni, amely arra lesz hivatva, hogy oly intézményeket létesítsen, amelyek a rokkant béltisztítókat nyomoruságos helyzetükben a legmesszebb menő határig támogassa.

Ne gondolják a t. szaktársak, hogy én ezzel el akarom őket tántorítani azon szakszervezettől, amelyhez ezidő szerint tartoznak, mert jól ismernek engem a budapesti szaktársak, hogy én egy lelkes harcosa voltam a szakszervezetnek, amelynek a mai napig se vagyok ellensége, hanem a legjobb indulat vezet erre az utra, hogy ezt a jelszót ajánljam: „Egy mindért és mind egyért sikra szálljunk“!

Schuller Adolf.

A margarin-üzlet.

Olyan irányban változott meg hazánkban a vaj- és zsirüzlet, hogy míg ezelőtt néhány évvel igen jelentékeny kivitelünk volt vajban és zsirban, addig ma évente cca 3000 m. mázsa jó részt hollandiai vagy szibériai eredetű vajat vagyunk kénytelenek importálni. A vaj-üzlet ilyen irányu kialakulása segítőtársává szegődik a margarin és mesterséges zsirüzletnek. A margarinnal és mesterséges zsirokkal szemben fennálló legmegrögzöttebb ellenszenvet is legyüri az a körülmény, hogy háziasszonyaink különösen az ünnepek előtti időkben, vagy semmi áron, vagy igen drágán tudják vajszükségletüket fedezni, pl. husvét előtt a teavaj kilójáért egyes üzletekben 7—8 korona árat értek el. A margarin és mesterséges zsir fogyasztása 1910-ben igen jelentékeny mértékben növekedett, aminek egyrészt a fent említett körülmény, másrészt pedig az az oka, hogy az ezeknek a cikkeknek az előállításával foglalkozó gyárak készítményeik minőségét sok sikerrel tökéletesítették. Az üzlet különösen az év első hónapjaiban egész husvétig igen jelentékeny volt és csak a nyári gyümölcsidény jelentett jelentékeny lanyhulást.

A margarin gyártáshoz elsősorban szükségelt szinfaggyu ára az év kezdetén rendkívül felszökött, dacára annak, hogy Ausztria-Magyarországban ekkor a marha ára meglehetősen olcsó volt. A margarin gyártáshoz szükségelt faggyu árát ugyanis a rotterdami zsiráru tőzsde befolyásolja és minthogy az év elején az amerikai olvasztók csak igen korlátolt mennyiségben szállítottak Európába, a margarin gyártás céljaira

alkalmas faggyut Ausztria-Magyarország faggyu-termelésének egyik igen jelentékeny részét Németország, sőt Hollandia vette fel. Az év közepe felé a faggyu irányzata valamivel lanyhább lett és az év utolsó 3 hónapjában ez a lanyhaság — a mai rendkívül magas husarak dacára — még határozottabban alakult ki. A karácsony előtti üzlet már évek óta nem volt jelentékeny a margarin üzletben, az idén azonban már számottevő forgalmat jelentett. A konjunktura általánosságban nem volt kedvező, amennyiben a többi nyers-anyagok állandóan drágultak. Így a szerszám-olaj ára 10—15 koronával volt magasabb, mint az elmúlt évben. A kokusz-zsir ára pedig szintén 8—10 korona emelkedést mutatott. Ezzel szemben az eladási árak emelésével, éppen a kifejtett és ma már jelentékeny konkurencia miatt mértéket kell tartani.

Hazánkban az idén történt először kísérlet arra nézve, hogy a margarin a háztartásokban is meghonosodjék.

Egyelőre ez a kísérlet még nem mutatott jelentékenyebb eredményt, remélhető azonban, hogy a margarin — mely ma már olyan tökéletesen állítatik elő, hogy izés tápláló képesség tekintetében kifogás alá alig eshetik — míg előbb megfogja találni nálunk is azt az érdeklődést, amelyet ezzel a cikkel szemben a nyugoti államok nagy városaiban már évtizedek óta tapasztaltunk. Örömmel konstatáljuk, hogy az erős agrárius-izű irányzat, amely a margarin és a mesterséges ételzsir ipar nyílt ellenségének vallotta magát, ma már megtörik, amennyiben agráriusai, éppen a kialakult viszonyok által győzettek meg arról, hogy ezeknek az iparágaknak a fejlődése nem okozhat semmilyen irányban országunk vaj- és zsir termelésében kárt, mert hiszen a margarin mint olcsó népélelmezési termék, elsősorban a nép számára és akkor lép akcióba, amikor valamely osztály számára a vaj vagy a természetes zsirok a magas árak miatt nehezen közelíthetők meg.

A jövő év kilátásai még nem alakultak ki. Ha az egész országban duló száj- és körömfájás a tejtermelést továbbra is kártékonyan befolyásolná, úgy ez mindenestre a margarin-üzlet malmára fogja a vizet hajtani. A magyar közönség — elsősorban a jobb középosztály — bár lassan, de a viszonyok kényszerítő hatása alatt be látja, hogy a margarin, amelynek nyersanyagát csakis kifogástalan állati és növényi terméke képezheti, a közéletelésnek egyik igen fontos faktora.

G. T.

A szárazbél kezeléséről.

Szaktárknak egyik nagy betegsége az, hogy a kartársak közt sok van olyan, akik járatlanok a szakmában, de van még annál több, aki épp a szó teljes értelmében jó munkás, csak hogy rossz kezelő. Mert az még nem elég, ha az ember jól dolgozik, vigyáz a belek tisztításánál minden tekintetben, amíg csak szépen

be nem szárad és azután már nem gondol rá mindaddig, amíg az elszállításra nem kerül a sor.

Nem elég pedig még az, mint Spák kartársunk a múlt számunkban megírta, hogy frissen tisztítsuk és fujjuk a belet és ha gombolyítjuk, ne hagyjuk soká a gombolyagon; hát ez tény, hogy csakis frissen kell kitisztítani a belet és soká nem szabad a gombolyagon hagyni.

De van ám ennek még mindezek után más oka is, ami tönkre teszi még a legszebb árut is. Tudniillik, ha nincs oly helyen a száraz áru, ahol mindaddig, amíg szállításra kerül a sor, szárazon álljon, hanem nedves időben megerezkedik, majd ismét megszárad, ami által színét veszti és minőségileg is veszít az értékéből, mert a többszöri megnedvesedés és ismételt megszáradás által épen úgy megvékonyodik a bél, mintha kiázott volna.

Tehát azon legyen minden jól gondolkodó kartárs, saját érdekében, ami egyuttal a kereskedő érdeke is, hogy lehetőleg száraz helyen tartsa a már kész árut. Eszerint aztán ha tisztában vagyunk azzal, hogy áruink minden tekintetben kifogástalanok, akkor nyíltan és jogosan szembe szállhatunk azon kereskedőkkel, akik — mint általános a panasz — levonásokat csinálnak.

Sch.

H I R E K.

Felkérjük a t. kartársakat, hogy szíveskedjenek lapunkat terjeszteni és azon kartársak, kik az előfizetési díjat még nem küldötték be, azt mielőbb beküldeni szíveskedjenek, mert csak ez esetben vagyunk képesek a lapot az illetőknek továbbra is rendszeresen megküldeni.

„A Béltisztító“ előfizetési ára, egy egész évre 6 korona, félévre 3 korona, mely csekély összegért nemcsak a lapot kapják a t. kartársak, hanem annak szórakoztató mellékletét, az „Otthon“-t is, melynek rejtvénypályázatain minden előfizető részt vehet és kilátása van értékes díjaink közül nyerhetni. — Azonkívül az „Állásközvetítő“ rovatot **díjmentesen** vehetik igénybe; felvilágosítást nyújtunk szakdolgozókban, jogi tanácsot adunk peres esetekben és bármely ügyben szolgáljuk a t. kartársakat.

Töltse ki tehát a csatolt postautalványt és küldje be nekünk az előfizetési díjat, hogy ne hiányozzon asztaláról az a lap, mely barátja, tanácsadója, segítője és kapocs kartársai között.

„A Béltisztító“

kiadóhivatala.

Eljegyzés. Kohr János erdővégi béltisztító kartársunk eljegyezte Klés Margit kisasszonyt.

Elköltözött béltisztítók. Hadnagyev Milán topolyai béltisztító Zomborba, Posovetz Lajos djakovári béltisztító Eszékre, Kohr János erdővégi béltisztító Sarajevoba költözött. — Wessel József volt pöstyéni bél-

tisztító Tatatóvároson telepedett meg és ott megkezdte működését.

Egy csodadisznó. Egyik béltisztító kartársunknak, kinek az országban talán első helyen álló sertés hizlaldája van, egy csodadisznójáról értesít, melynek megtekintésére járnak messze vidékekről. Kartársunk a malacot 14 hónappal ezelőtt vette öt koronáért és ma a kifejlődött állat 500 kilót nyom. Hogy képet alkothassunk magunknak erről az igazán csodaállatról, csak annyit említünk fel, hogy hossza 14 arasz, hát-szélessége 80 cm. Kartársunk ha leöli a malacot, kitömeti annak bőrét és kiállításokon fog becsülést szerezni a magyar szakértelemnek. Lapunk egyik legközelebbi számában kartársunk egy hosszabb cikkben fog beszámolni a disznóhizlalási tapasztalatairól, mely bizonyára nagy hasznára lesz a többi kartársaknak.

Bényei János ur, lapunk főmunkatársa, a mai nappal lapunk társszerkesztője lett.

Bényei kartárs a jövő hó folyamán Párisba utazik, hogy a franciaországi béltisztítók helyzetét és a béltisztító szövetség belső viszonyait tanulmányozza és ezen utjáról egy nagyobb cikk keretében fog beszámolni a kartársaknak.

A vágóhídi vágások csökkenése. Első forrásból nyert értesülésünk szerint a magyarországi vágóhidakon 1910. december 15-ig a levágott marhák száma 1.100.000 drb. volt. Az 1909. évi vágásokkal szemben ez éppen 800.000 drb. csökkenést mutat, mert 1909-ben a vágási eredmény 1.900.000 drb. volt. Ez mutatja legvilágosabban, hogy hol keresendő a nyomasztó husdrágaság oka.

A Szegedi Bélkiviteli Vállalat Havas és Reichmann cég megvásárolta Szegeden 40.000 koronáért a Kossuth Lajos-sugarut 97/99. sz. alatti házakat, 800 négyszögöl telken és 1911. május 1-én oda helyezi jelenlegi telepét. Ez az ifju agilis cég rövid néhány hónap alatt üzletét oly nivóra emelte, hogy jelenlegi 270 négyszögölös területen levő telepe az üzlet zavartalan lebonyolítására már is kicsinynek bizonyult és kénytelen volt sürgősen nagyobb telepről gondoskodni.

Ha ezen új vállalat üzletét továbbra is azzal az előzékeny és körültekintő tapintatossággal fogja vezetni, mely eddig is circa 70 magyarországi telepet vont magához és úgy a béltisztítók körében, mint a külföldi és belföldi konzumensek között osztatlan rokonszenvet vívott ki magának, úgy joggal mondhatjuk, hogy hazánk egy nagyszabású bélüzlettel lett gazdagabb.

(S. A.)

Kerüljük Kaposvárt. Egyik kartársunk közli velünk a következőt: Bizonyára a többi kartársak is kaptak Kaposvárról felszólítást egyes mészárosoktól, hogy vállalkozzanak az ottani belek átvételére. Figyelmeztetni kívánom a kartársakat, hogy Kaposváron jelenleg 3 béltisztító nyomorog, mert alig tudnak megélni, oly magas árakat fizetnek a mészárosoknak. Tetejébe még

a mészáros urak nincsenek megelégedve és magasabb árat kívánnak és ezt úgy remélik elérni, hogy a kartársakat szólítják fel, hogy vállalkozzon valamelyikük a bél átvételére és fosszák meg azáltal az évek óta ott tengődő 3 béltisztító kartársat kenyérüktől. Ne menjen tehát más béltisztító oda, hanem az ilyen ajánlatokat, bárhonnan jönne is, küldjék lapunk szerkesztőségének, hogy legalább ily módon védhessük meg az ugysis elég nyomasztó helyzetben tengődő kartársakat. Ha pedig kereskedő kijátszaná az ottani beleseket, úgy értesítsenek bennünket arról.

Az iparsó. Lapunk multi számában megjelent cikkünk kapcsán arról értesíthetjük a kartársakat, hogy a béltisztítók újabb sérelmet szenvedtek, mert a pénzügyminiszterium 1911. január 1-től kezdődőleg az iparsó árát 100 méter-mázsán alóli megrendeléseknél felemelte, azzal okolván ezt meg, hogy a kezelési költségek aránylag megnagyobbodtak. A sójövedék vezér-ügynöksége a Magyar Bank és Kereskedelmi r.-t. Budapestről most körleveleket küld szét a béltisztítóknak, hogy jövő évi szükségletüket már most jelentsék be, mi pedig arra figyelmeztetjük a kartársakat, hogy akinek kifogyott volna már az iparsója, az csak egy egész kis mennyiséget rendeljen meg, mert minden erőnkkel azon leszünk, hogy jogos sérelmeink orvosoltassanak és hisszük is, hogy eredménye lesz annak.

Határozottan ellenezzük, hogy minden kis mennyiségű só Marosujvárról expedíaltassék és az óriási fuvardíjakat fizessük érte, vagy pedig követelni fogjuk, hogy a fuvardíjkedvezmény teljes hatásában kiterjesztessék a kis küldeményekre is, ne csak a waggon-rakományokra. Akinek pedig még a múlt évről maradt sója, annak addig, amíg az el nem fogy, újabb engedélyt kérni nem kell.

Óriási szerencsétlenségű tűzvész pusztított 3 nappal karácsony előtt Chicagóban a Nelson, Morris és Társa, Amerika egyik legnagyobb húсару cég raktáraiban. A tűz éppen reggel akkor ütött ki, midőn a munkások munkába érkeztek és állítólag robbanás okozta. — Eltekintve attól, hogy a kár 1 1/2 millió dollárt, a mi pénzünk értékében 7 millió koronán felül tesz ki, a katasztrófának körülbelül 30 ember is áldozatul esett. A raktár végében állottak ugyanis a tűzoltóparancsnok, egy tisztje és 2 csoport tűzoltó, midőn egyszerre nagy robajjal bedült az épület teteje és maga alá temette a szerencsétleneket. Késő délutánig annyira megakadályozhatták a tűz terjedését, hogy megmenhették a vágóhídi épületeket, de az eltemetett martirok megmentéséről már nem gondoskodhattak.

Faggyu-hiány. A szappangyárosok konstatálják, hogy a hushiányt faggyuhiány követte s ma már nem képesek a szappangyártáshoz szükséges faggyut megfelelő áron beszerezni. A rendelkezésre álló jobb minőségű faggyut a margarin-gyárak dolgozzák fel, míg a másod-

rendű árut a stearingyertya-gyárak vásárolják össze magas árakon. Ilyen körülmények között a szappangyárak a növényi zsiradékot sokkal nagyobb mennyiségben kénytelenek igénybe venni, mint valaha.

Kéz kezet mos.

Ezen rovatot minden hónap 3-án és 17-én zárjuk, miért is kérjük a kartársakat, hogy kérdéseiket és válaszaikat mindig addig beküldeni szíveskedjenek.

Kérdések.

6. Van egy pár száz darab juhszátlingom, de rozsdás lett. — Mivel lehetne helyreállítani?

Válaszok.

4. Ha a száraz áru szép, csakis azért veszíti a fényét, mert oly helyen tartja, ahol nedves időben nagyon megereszkedik, majd szárazban ismét megszárad. Tehát a száraz árut lehetőleg száraz helyen kell tartani.

5. A sertésbél tisztítása a legcélszerűbb langyos vízben és langyos vízzel átmosni tisztítás előtt; de van sok olyan sertésbél is, amelyeket a legnagyobb vigyázat mellett sem lehet rendesen tisztítani, mert tele vannak mirigyekkel, amelyek a legnagyobb óvatosság mellett is kilyukadnak.

A szerkesztő üzenetei.

A kartársaknak. Több helyről kaptam levelet, hogy üzeneteim leadásánál ne közöljem a teljes neveket, mert az néha kényelmetlen az illetőkre. Ennek a kívánságnak készséggel teszek eleget, annyival is inkább, mert ez felel meg az általános journalisztikai szokásnak. Hogy én neveket közöltem eddig, annak egy mélyebben fekvő oka van, amit az alábbiakban fogok megmagyarázni.

Lapunk megindulásával sokan veszélyeztetve látták különféle érdekeiket és így mi sem természetesebb, hogy görbe szemmel néztek úgy lapunkra, mint reánk — a szerkesztőségre. Hogy azonban semmilyen oldalról meg ne hazudtolhassák lapunkat, melyre bizonyára előszere-ttel rányomják, hogy szükségtelen valami és a kartársak előtt is bizonyíthatjuk azt és igazolhassuk lapunk létjogosultságát és fegyvert adhassunk adatainkkal kezükbe az esetleges gáncsolók ellen, teljes névvel közölünk minden dokumentumot és adtuk le a szerkesztő üzeneteit is.

Most már nincs erre szükségünk és ezentul mindenki, aki bármivel fordul hozzánk, ismeretlen marad, nevét titokban fogjuk tartani.

Ezzel az eljárással szolgálatot vélünk teljesíteni saját ügyünknek és a kartársaknak is, mert legalább megvédjük őket a folytonos zaklatásoktól, aminek kiteszik magukat, ha nevük lapunk hasábjain szerepel.

H. M. Sz. Ügye a napnál világosabb és tisztább, Ne tartson tőle, föltétlenül megnyeri.

P. B. M. Köszönettel vettem szíves támogatását és üdvözlétét; remélem, ezután is meg lesz elégedve munkálkodásommal.

K. D. K. Részvénytársaságnál a keresetet az igazgatóság bármelyik tagjának nevére kézbesítheti.

M. M. U. Megkésve bár, mert előbbre vártam, de így is köszönöm támogatását.

Mindazoknak, akik az ujesztendő alkalmából gratulációjukkal megtiszteltek, fogadják őszinte, szívből eredő köszönetemet. Kívánom önöknek is, hogy még hosszú éveken keresztül kitartó erővel és egészségben álljanak oldalam mellett. Isten éltesse mindnyájukat!

Felelős szerkesztő: ROMÁN SÁNDOR.

Társszerkesztő: BÉNYEI JÁNOS.

Kiadja a szerkesztőség.

Boldog újévet kíván

üzletbarátainak és jóakaróinak

Szegedi Bélkiviteli Vállalat

Havas és Reichmann-cég, Szegeden.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN

Hoffmann János-cég, Szegedről.

Boldog újévet kíván

Tóth Imre béltisztító, Szegedről.

Boldog újévet kíván

Weitzenfeld és Tsa-cég, Szabadkáról.

Pacalt

veszek bármely mennyiségben az ország minden részéből, de csakis jól kezelt, tiszta árút.

Kérek ajánlatot „Pacalvásárló” jelige alatt a kiadóba.

HA SZEGEDRE JÖN,

ne mulassza el meglátogatni az

„URÁNIA” tudományos mozgósínházat,

a Milkó—Holtzer palotában, hol olcsó pénzért mulat, szórakozik, tanul és egy kellemes órát eltölthet.

Csomagoló-jutát,

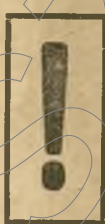
zsákot, bélkötöző-zsineget, vizmentes ponyvát és kötényeket legolcsóbban vásárol

Weitzenfeld és Társánál

(Szabadkai Kenderipar)

Szabadkán, Bercsényi-utca 73. sz.

Kést, fenő-acélt

és egyéb felszerelési cikkeket nálunk vásárolhat legolcsóbban.

Szegedi Bélkiviteli Vállalat

Havas és Reichmann Szeged.

Házasság.

Egy nagy magyar városban önálló béltisztítóteleppel rendelkező rendezett viszonyok között élő, intelligens, iskolákat végzett

fiatalember nőszülni óhajt,

lehetőleg a szakmából. Keres munkás, takarékos leányt vagy gyermektelen özvegyet megfelelő hozománnyal. Kimerítő ajánlatot fényképpel, mely visszaküldetik, „Házasság” jelige alatt a kiadóhivatalba kér.

Faggyut

legmagasabb áron vásárol

Rosenfeld és Szigeti

::: Törökszentmiklós. :::

Állásközvetítő.

Ezen rovatot lapunk előfizetői **ingyen** vehetik igénybe. Nem előfizetőknek 1 egy mezős hirdetés **1 koronába** kerül. Ajánlatoknál kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Megbízható, ügyes és lelkiismeretes **segédet** felvesz **Fried Ignázt** béltisztító mester Miskolcz, Vay-ut 31.

Bárhova elmegy helybe **Koböri Imre** béltisztító segéd Brassó, Kereszt-utca 23.

Eszéki és sarajevoi telepünk részére keresünk 1—1 fiatal segédet. **Szegedi Bélkiviteli Vállalat** Havas és Reichmann-cég Szegeden.

Alkalmazást keres **Tarjáni János** béltisztító-segéd Erzsébetfalva, Baross-utca 93.

Fiatal beleslegényt keres **Gáll István** béltisztító Pozsegán 30—40 korona fizetés és ellátással.

Vidéki helyre ajánkozik **Kovacsév Grujót** béltisztító segéd Ada, Bács megye.

Állást keres **Leéb Dávid** béltisztító segéd Szász-régen, Radnótfája.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy hirdetőinkkel való érintkezés vagy rendelés esetén lapunkra hivatkozni sziveskedjenek.

A béltisztító urak figyelmébe!

Másodrendű marhavékonybelet viszonteladásra a házi disznóölés idejére ajánlunk 3 kor. 20 fillérért 100 méterenkint.

— **Szegedi Bélkiviteli Vállalat** —
Havas és Reichmann cég Szegeden.

FAGGYUT,

szárazat és olvasztottat, ugyszintén jól kezelt

sertés-szőrt

a legjobb árakon vesz

Tóth Imre

béltisztító, Szeged, Damjanich-utca.

Faggyut, sertésszőrt

legmagasabb napi áron vásárol

Hoffmann János

paprika- és termény-kiviteli cég

Szeged, Petőfi Sándor-sugárut 91.

Telefon interurbán 134.

Sürgőnycim: HOFFMANN JÁNOS SZEGED.

Szegedi Bélkiviteli Vállalat Havas és Reichmann **SZEGED.**

M. kir. postatakarék-számla 26646.

Osztrák postatakarék-számla 59197.

Berlini postatakarék-számla 8908.

Telefon interurban: 709.

Sürgőnycim:

Bélkivitel Szeged.

Iroda, műhelyek és raktárak:

Szeged, Viola-utca 5. szám.

(Saját ház.)

Helybeli tisztító-telep:

Szeged, Kolozsvári-tér 11. sz.

(Saját ház.)

Állandóan vásárol mindenféle
marha-, sertés-, juh- és lóbelet.

Raktáron tartja az összes szerszámokat,
késeket, fenő-acélt, kötényeket stb. stb.

Vásárol olvasztott és száraz faggyut és sertés-szőrt.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb,
román, francia, angol, olasz, lengyel, cseh,
és tót nyelveken.

**Minden béltisztító érdeke, hogy mielőtt
portékáját eladja, árajánlatainkat bekérje.**

Utazónkat – kívánatra – bárhová elküldjük.

AZ

OTTHON

„A BÉLTISZTÍTÓ”
MELLÉKLETE.

Rohm Józsi mint házgondnok.

Mielőtt e kisdéd történet elbeszéléséhez hozzáfognék, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy az adatok hitelességeért semminemű felelősséget nem vállalok, tolván azt krónikásomra, aki következőképen adta elő a dolgot:

Talán Miskolczon történt. De csak talán, ő sem tudja biztosan. Nemes, nemzetes és vitézlő Fried Ignác béltisztító mester uramnál mint előmunkás állott alkalmazásban jó Muzsicsek József uram. Nagy lakása lévén, egyik szobáját albérlletbe adta ki a szőnyegen forgó Rohm Józsinak és egy szaktársának.

Történt pedig egy szép napon, hogy Muzsicsek uraimék valami mulatságra készültek és megbízták a mi Józsinkat, aki betegsége miatt otthon maradt (szegénynek hashajtó szert kellett beszedni), hogy vigyázzon a házra és a két apró gyermekre. Józsi esküdözött az összes szentekre, hogy második apjuk lesz a gyermekeknek, míg ők oda lesznek és így Muzsicsekék teljes nyugalommal távoztak.

A mi Józsink pedig kapta magát és bevett egy-két pohár itókat annak örömeire, hogy ő most a háziur, aztán kapta az orvosságos üveget és bevett egy evőkanállal, mely műveletek után leült egy öreg székre és várta a hatást. És a hatás nemsokára jelentkezett is, amennyiben Józsi bátyánkat a hirtelen bevett itóka miatt elnyomta a buzgóság, hosszuszáru pipájával a szájában.

Közben azonban a két gyerek megunt a nagy csendességet és foglalkozás után nézett. Az egyiknek hamarosan megtetszett a Józsi szájából kilógó nagy pipa és nagy erőfeszítéssel igyekezett kihuzni fogai közül. Végre ez is sikerült és a nemes zsákmányt magával ragadva, leült egy sarokba és hogy meggyőződjék, vajjon lyukas-e a pipa, egy kéznél levő pohárból buzgón önté bele a vizet. Aztán szájába véve a pipát, kísétált az udvarra, hol az apró szárnya-

sok hangosan üdvözölték. Meg akarta ismertetni ezekkel is a pipázás örömeit, de csak a kacsákat tudta megfogni, melyeknek, mint Józsi bácsinál látta, csőrükbe verte a pipát, dacára azok hangos tiltakozásainak. Az eredményes működés vége az volt, hogy 24 kacsza maradt élettelenül a csatatéren.

Azalatt a másik gyermek egyéb foglalkozás hiányában levett a sublótról egy nagy lekváros köcsögöt, először jóllakván belőle, összemasztolta arcát, karjait és ruháját. Mikor már jóllakott és még mindig sok maradt belőle, először a padlóra kente, azután a butordarabokra került a sor, abrosz, ágyterítő, képek, egy sem kerülte ki sorsát.

Józsi bácsi talán még most is aludna, ha időközben haza nem érkezik társa, aki kétségbe esve rázta fel álmából, hogy érezze a rideg, kellemetlen valóságot.

Nosza futott ami Józsink kacsát keresni. Véig járta az egész falut és hosszú kinlódás után sikerült is pótolni neki a jobblétre szenderült kacsákat, habár nem mondhatjuk, hogy piaci áron vette azokat.

Társa azalatt egy rongygyal tisztogatta a bemázolt tárgyakat, ami által még piszkosabbak lettek.

Végre úgy-ahogy helyre állott a rend. Akkor jutott eszébe Rohm Józsinak, hogy a várt hatás elmaradt és így most mégegyszer be kell neki orvosságot venni.

De itt is baj volt. Józsi bátyánk kapatos fejfel a legutolsó használatnál odatette az orvosságos üvegét a társáé mellé, ki torokfájásban szenvedett és gurgulyázó vizet kapott orvosságul.

Most mindketten tanácstalanul állottak a két teljesen egyforma üveg előtt, s nem merték használatba venni, mert egyrészt Józsi félt attól, hogy esetleg a gurgulyázó vizet issza meg, társa pedig

a világért sem akarta hashajtó szerrel a torkát öblíteni.

A nagy problémát hosszas fejtörés után úgy oldották meg, hogy elővettek egy kis forgó bográcsot, abba beleöntötték mindkét orvosságot, jól össze keverték és aztán egyenlő részben elosztották. Mindegyikük meg volt elégedve a maga gyógyszerével és a végén Rohm Józsi bátyánk homlokára ütött, hogy ő milyen okos ember.

Magától értetődik, hogy ezután nagy népvándorlás keletkezett, mert mindketten bevettek a kevert orvosságból és alig győztek ki-meg bejárni, oly nagy volt a hatás. De a Józsi barátunk szartársának e naptól kezdve sohasem fáj a torka.

Igy végződött Rohm Józsi egynapos házgondnoksága.

Bandi.

Trézi néni arany üvöltései.

Az én uram is elment a bankettra. Korán hazajött és azt hitte, hogy én alszok és nem tudok semmit. Pedig mindent tudtam. Valószínűleg ő nem tudott — semmit.

Minden reményem az uramban van, csak az a kár, hogy az uramé nincs — énbennem.

Nagy tél van az idén. Minden meg- és befagy. Egyiknek az orra, másiknak a füle fagy le. Én jól betakargatom magam, hogy semmim ne fagyjon meg vagy be.

Na de nemsokára az idő is úgy tesz, mint én az uramnak: — engedek.

Az uram sokszor mondja: tudom én, hogy merről fuj a — szél.

Alig várom a tavaszt, hogy jőjjenek délről a vándor madarak. Hátha hozzám is eltéved egy — gólya.

ADOMÁK.

R. Izidor utazó egy hosszabb utról érkezvén haza, dicsekedve meséli feleségének, hogy a vonaton két katonatisztel kártyázott és tőlük 200 koronát nyert.

— Hogy lehetséges ez? — kérdezte a felesége. Hiszen te mindig veszteni szoktál.

— De most urakkal játszottam és nem kellett megmutatni, hogy megvan-e az, amit bementam.

— Mama, kérem! Az angol nyelvtanárom ma kétszer megcsókolt.

— És te miért nem tiltakoztál?

— Hát honnan tudjak én három óra alatt annyit angolul?

Két ur találkozik az utcán. Az egyik közben kivette óráját az időt nézvén, mire a másik csodálkozva kérdi:

— Miért használsz te női órát?

— Tudod barátom ez a feleségemé. Az enyém áll s mindig, mikor az enyém áll, a feleségemét használom.

— Miért varrják a subára a gallért?

— ???

— Hogy le ne essék.

— Meddig szalad a nyul az erdőbe?

— Egészen a széléig?

— Ah, dehogy! A közepéig, mert aztán kiszalad belőle.

@

kis Mortadella érdeklődik.

— Tudod-e, hogy Szabadkáról miért nem jött el valaki az előértekezletre?

— Bizonyosan nem értek rá.

— Az eszed leve.

— Hát?

— Béliparról lévén szó, bűdös volt nekik eljönni.

Rejtvény-pályázat.

Miután a múlt számban megjelent rejtvény-pályázatunk eredménytelen maradt, ezeket újból leközzöljük.

REJTVÉNYEK.

I. rejtvény.

A ! a. a. a. a. V^r & á S^r török nemes
más

Sⁱ szátling e.

II. rejtvény.

• 1	2	3
4	5	6
7	8	9

A számok a kockákban úgy helyezendők el, hogy felülről lefelé, balról jobbra és keresztben is 15-öt adjanak eredményül.

III. rejtvény.

Egy pásztortól kérdezték, hogy hány birkája van? Ő így felelt: Ha még egyszer annyi volna, mint amennyi van, és még hatszor annyi, és ebből 12-öt adnék magának, éppen 100 darab maradna nekem.

Hány birkája volt a pásztornak?

DIJAK.

A megfejtők között öt díjat tűzünk ki.

Akinek megfejtése először érkezik be, kap egy finom fenő-acélt.

Akinek megfejtése másodiknak érkezik be, kap egy selyem kötényt.

Akinek megfejtése harmadiknak érkezik be, kap egy faggyuzó kést.

Akinek megfejtése negyediknek érkezik be, kap két kötet regényt.

Akinek megfejtése ötödiknek érkezik be, kap egy kötet regényt.

Rejtvény-pályázatainkon csakis lapunk előfizetői vehetnek részt.

Állásközvetítő.

Ezen rovatot lapunk előfizetői ingyen vehetik igénybe. Nem előfizetőknek 1 egy mezős hirdetés 1 **koronába** kerül. Ajánlatoknál kérjük mindig lapunkra hivatkozni.

Bárhova elmegy helybe **Koböri Imre** bétisztító segéd Brassó, Kereszt-utca 23.

Vidéki helyre ajánlkozik **Kovacséy Grujó** bétisztító segéd Ada, Bács megye.

Állást keres **Leéb Dávid** bétisztító segéd Szászrégen, Radnótfája.

Kést, fenő-acélt

és egyéb felszerelési cikkeket nálunk vásárolhat legolcsóbban.

Szegedi Bétisztítási Vállalat
Havas és Reichmann Szeged.

Hirdetéseket

jutányos áron vesz fel

„A Bétisztító”

== kiadóhivatala. ==

Csomagoló-jutát,

zsákok, bélkötöző-zsineget,
vizmentes ponyvát és köté-
nyeket legolcsóbban vásárol

Weitzenfeld és Társánál

(Szabadkai Kenderipar)

Szabadkán, Bercsényi-utca 73. sz.

FAGGYUT,

szárazat és olvasztottat,
ugyszintén jól kezelt

sértés-szőrt

a legjobb árakon vesz

Tóth Imre

béltisztító, Szeged, Damjanich-utca.

Pacalt

veszek bármely mennyiségben az ország minden
részéből, de csakis jól kezelt, tiszta árút.

Kérek ajánlatot **„Pacalvásárló”**
jelige alatt a kiadóba.

Eladó Diakováron egy jó hentes-üzlet házzal.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadóhivatal.

HA SZEGEDRE JÖN,

ne mulassza el meglátogatni az

„URÁNIA” tudományos mozgószínházat,

a Milkó—Holtzer palotában, hol
olcsó pénzért mulat, szórakozik,
tanul és egy kellemes órát eltölthet.

Faggyut, sertésszőrt

legmagasabb napi áron vásárol

Hoffmann János

paprika- és termény-kiviteli cég

Szeged, Petőfi Sándor-sugárut 91.

— Telefon interurban 134. —

Sürgőnycim: HOFFMANN JÁNOS SZEGED.

**Kérjük t. olvasóinkat, hogy hirdetőinkkel való érintkezés vagy
rendelés esetén lapunkra hivatkozni sziveskedjenek.**

A béltisztító urak figyelmébe!

Másodrendű marhavékonybelet viszont-
eladásra a házi disznóölés idejére aján-
lunk 3 kor. 20 fillérért 100 méterenkint.

■ Szegedi Bélkiviteli Vállalat ■
Havas és Reichmann cég Szegeden.